

AL. MIRODAN

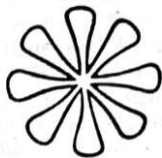
Trimiteți îndărăt ascensorul!

Televiziunea bucuresteană e cea mai mare „societate de consum” din țară. De la începuturi și apoi ani de-a rândul, până astăzi, studioul s-a hrănit, pentru a exista, cu oameni creați în alte locuri. Știm cu precizie, în această privință, ce-a zice, în această privință, ce-a luat TV de la teatre, de la estradă, de la Filarmonică, din presă, de la radio, de la Buftea, din literatură, de la Facultatea de matematici și de la Institutul meteorologic. Știm, de asemenea, prin intermediul emisiunilor, cum a asimilat, adoptat, adaptat, modelat, și-adesea-dezvoltat, televiziunea aceste valori. Știm însă mai puțin cum și-a plătit televiziunea — ajunsă azi la maturitate — datoriile, cum — vezi vorba franțuzească — „a trimis îndărăt ascensorul”, ce și cit a dat celorlalți.

Or, studioul din Dorobanți a atins o vîrstă — în ani și-n știința de a comunica lumii idei și imagini — care conferă televiziunii posibilitatea de a inventa nu numai opere, ci și autori. Și nu numai autori, ci și un mod de expresie valabil dincolo de perimetrul ecranului mic.

Ileana Popovici este, dacă nu greșesc, un caz în această ordine de idei. „Transferată” pentru un timp cinematografeiei, actrița, un produs al pepinierii TV, a adus în Filip cel Bun un limbaj telegenic, adică o expresie directă, netă, concisă, non-afectată, non-teatrală, o expresie pe linia faimosului „ca-n viață”, o expresie înțilnită în cele mai sigure filme ale televiziunii mondiale.

Cazul Ilenei Popovici (nu e singurul) mă îndeamnă să gîndesc la posibila fertilitate a unei infuzii de stil (și — deci — de oameni) TV în diferite teritorii ale spectacolului. Cum ar arăta, de pildă, un spectacol (poate, din categoria reportajului dramatic) încredințat, spre înfăptuire (unde-i primul director-gazdă?) unui regizor și cîtorva reporteri ai ecranului cotidian? Cum ar suna un spectacol de revistă avîndu-i la rampă pe animatorii emisiunilor de varietăți humoristico-muzicale? Ce și cit ar da scenei de azi oameni ca Tudor Vornicu sau Cristian Țopescu?

De plăcere...

Surprinzătoare inițiativă... Hotărît — cum aflăm dintr-un comunicat publicat acum cîtăva vreme în presă — „a lupta contra vîntului de pesimism care suflă (între altele) peste cea de-a șaptea artă”, Teatrul Comunei din Aubervilliers (Franța) organizează un ciclu de spectacole cinematografice intitulat „Treizeci și trei de filme pentru plăcere”. După care, așa cum am înțeles, animatorii urmează a pune în scenă un ciclu asemănător de piese de teatru.

La prima vedere, avem de-a face cu un pleonasm, nu e, de la Aristotel încoace, arta spectacolului cunoscută drept năzuind a provoca, prin intermediul comediei, dramei sau tragediei (catharsisul, mult binevenitul catharsis), stări de mulțumire sufletească și bucurii? Ba da. Fără îndoială. Și nu se află, în toate gîndurile actorilor, autorilor, regizorilor, scenariștilor, sau pictorilor scenografi înfăptuirea acestui țel suprem (dacă nu chiar ideal)? Ba da. Fără îndoială. Numai că noțiunile în discuție cunosc astăzi — asemenea tuturor noțiunilor fundamentale ale vieții, societății, culturii și spiritului — înțelesuri atît de diferite și interpretări atît de opuse una alteia, încît pentru o seamă întreagă de autori de spectacole (precum și pentru anume spectatori), forma supremă a plăcerii este (ca la masochiști) dureră.